

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2013-04-05
Stockholm

Mål nr
P 10342-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-11-01 i mål nr P 155-12, se bilaga A

KLAGANDE

1. C P

2. M P

MOTPART

Miljö- och byggnadsnämnden i Vellinge kommun

SAKEN

Byggnadsavgift m.m. avseende fastigheten Y i Vellinge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och byggnadsnämndens i Vellinge kommun beslut den 16 juni 2011, § 144, i ärende nr 2011/1088.
2. Överklagandet avslås vad avser frågan om marklov i efterhand.

Dok.Id 1064160

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

C P och **M P** har, som det får förstås, vidhållit de yrkanden de framförde i mark- och miljödomstolen och i första hand yrkat att beslutet om byggnadsavgift ska upphävas. I andra hand har de yrkat att byggnadsavgiften ska nedsättas eller helt efterges. De har vidare yrkat att frågan om marklov i efterhand ska återförvisas till Miljö- och byggnadsnämnden i Vellinge kommun (nämnden) för prövning.

Nämnden har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

C P och **M P** har till stöd för sin talan sammanfattningsvis anfört följande. Trädfällningen är en ringa åtgärd. Vid bedömningen måste beaktas omgivningen och förutsättningarna i det aktuella fallet. Eftersom nyplantering görs är det en åtgärd som går att läka. Trädet fälldes för att rädda andra träd.

Nämnden har vidhållit sitt tidigare beslut i ärendet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL*Marklov i efterhand*

Mark- och miljööverdomstolen delar mark- och miljödomstolens bedömning att länsstyrelsen varit förhindrad att pröva **C P**:s och **M P**:s yrkande om att marklov ska beviljas i efterhand. Överklagandet i denna del ska således avslås.

Byggnadsavgift

Den 2 maj 2011 trädde en ny plan- och bygglag (2010:900), PBL, i kraft samtidigt som den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, upphörde att gälla. Enligt p. 3 i övergångsbestämmelserna ska, för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet, äldre bestämmelser tillämpas på prövningen i sak. Den nya lagen ska dock tillämpas, om den leder till en lindrigare påföljd. En fråga i målet är om PBL leder till lindrigare påföljd än ÄPBL.

Enligt 10 kap. 4 § ÄPBL ska en byggnadsavgift tas ut om någon utan lov utför en åtgärd som kräver marklov. Byggnadsavgiften ska bestämmas till ett belopp som mot-

svarar fyra gånger den avgift som enligt taxa, fastställd med stöd av 11 kap. 5 §, skulle ha betalats om lov hade getts till samma åtgärd. Enligt gällande detaljplan krävs det marklov för att fälla träd på den aktuella fastigheten. Nämnden har beräknat byggnadsavgiften till 6 272 (4 x 1 568) kr.

Frågan är därmed vilken påföljd den i målet aktuella överträdelsen skulle föranleda vid en tillämpning av PBL. Byggnads- och tilläggsavgifterna har i PBL ersatts av byggsanktionsavgifter, som enligt 11 kap. 51 § PBL ska tas ut bl.a. om någon bryter mot en bestämmelse i lagens 8–10 kap. Enligt förarbetena till PBL bör i princip de överträdelser som enligt ÄPBL föranlett byggnadsavgift och tilläggsavgift även i fortsättningen leda till byggsanktionsavgift. Således bör åtgärder som kräver bygglov, rivningslov eller marklov och som vidtas utan lov leda till en sanktion (prop. 2009/10:170 s. 345).

Den närmare avgränsningen av de överträdelser som ska leda till byggsanktionsavgift enligt PBL framgår av 9 kap. plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. Av 9 kap. 18 § PBF framgår att en byggsanktionsavgift utgår om man inte sökt marklov för en markåtgärd som kräver lov. Av paragrafens fjärde punkt framgår hur stor byggsanktionsavgiften är för trädfällning.

Av utredningen i målet framgår att M P den 29 mars 2011 ansökte om marklov för fällning av ett träd samt att ärendet kompletterades den 26 april 2011. Den 10 maj 2011 gjorde en byggnadsinspektör från nämnden en inspektion på plats och konstaterade då att trädet hade fällts. Därefter beslutade nämnden om uttagande av byggnadsavgift den 16 juni 2011. Först den 15 december 2011 avvisades ansökan om marklov av nämnden. Av intyg från arborist framgår att trädet fälldes i maj 2011. Det har i målet inte framkommit något som ger anledning att ifrågasätta uppgiften om att trädet fälldes i maj 2011, varför Mark- och miljööverdomstolen har att utgå från att trädet fälldes vid denna tidpunkt. Detta innebär att trädet fälldes under tid då ansökan om marklov för samma åtgärd hade sökts men inte besvarats av nämnden.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att ingen av bestämmelserna i 9 kap. PBF enligt sin ordalydelse helt träffar den överträdelse som Mark- och miljööverdomstolen

nu har att pröva, dvs. att C P och M P *innan marklov medgivits har vidtagit en marklovspliktig åtgärd*. Den bestämmelse som ligger närmast till hands är ovan nämnda 9 kap. 18 § 4. PBF, enligt vilken en byggsanktionsavgift ska tas ut av den som *utan att söka marklov* fäller ett träd trots att marklov krävs.

Så som Mark- och miljööverdomstolen i tidigare avgörande, MÖD 2013:4, konstaterat bör byggsanktionsavgifterna på grund av dess straffrättsliga karaktär inte tolkas extensivt, varför 9 kap. 18 § 4. PBF inte bör tillämpas på den i målet aktuella överträdelsen. En tillämpning av PBL skulle innebära att någon avgift för den aktuella överträdelsen inte kan dömas ut.

Eftersom en tillämpning av PBL alltså leder till en lindrigare påföljd i detta fall ska PBL tillämpas på den aktuella överträdelsen. Av utredningen i målet framgår inte heller att överträdelsen skedde före den 2 maj 2011. Båda dessa skäl leder var för sig till att överträdelsen ska prövas enligt PBL och att ingen avgift ska dömas ut. Överklagandet ska därför bifallas vad avser uttagande av byggnadsavgift och nämndens beslut upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Henrik Runeson och Vibeke Sylten, referent, samt tekniska rådet Maria Lotz.

Föredragande har varit Louise Bengtsson

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-11-01
meddelad i
Växjö

Mål nr P 155-12

KLAGANDE

1. C P
2. M P

MOTPART

Miljö- och byggnadsnämnden i Vellinge kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2011-12-16 i ärende nr 403-13916-11, se bilaga 1

SAKEN

Byggnadsavgift m.m. ifråga om fastigheten Y, Vellinge kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 218602

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

BAKGRUND

Den 16 juni 2011 beslutade Miljö- och byggnadsnämnden i Vellinge kommun att påföra M och C P en byggnadsavgift på 6 272 kr (4 x 1 568 kr) för att de utan marklov fällt träd på fastigheten Y. M och C P överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Skåne län som senare beslutade att avvisa deras yrkande om att marklov ska beviljas i efterhand respektive avslå deras yrkande i övrigt. Därefter har M och C P överklagat till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

M och C P yrkar följande;

- marklov ska beviljas i efterhand,
- det överklagade beslutet ska undanröjas och ärendet återförvisas till länsstyrelsen för prövning i sak vad gäller marklov,
- beslutet om byggnadsavgift ska upphävas,
- alternativt ska byggnadsavgiften helt eller delvis nedsättas.

Till stöd för sin talan anför **M och C P** bland annat följande. Skäl för uttag av byggnadsavgift finns inte då det inte företagits någon prövning i sak vad gäller marklov i efterhand. Det finns förmildrande omständigheter för nedsättning av byggnadsavgiften. Dessutom måste överträdelsen ses som ringa. Vidare överstiger nämndens beräkning av byggnadsavgiften kommunens genomsnittliga kostnader för åtgärderna.

De bor i ett område som hanteras av medlemmarna i en ekonomisk förening efter bästa förmåga. Man har städdagar två gånger om året då de gemensamma ytorna, vägar och skogsområden sköts om.

Vid förra årets städdag bad de (M och C P) ordföranden i föreningen om hjälp ifråga om ett träd på deras tomt som såg sjukt ut. Ordföranden tittade på trädet och informerade dem om att det led av en mycket smittsam sjukdom. Ord-

föranden ansåg att trädet borde tas ner omgående. De kontaktade även en släkting som är skogsägare och agronom. Släktingen bekräftade omgående ordförandens uppgifter.

De (M och C P) fyllde i en ansökan och skickade in den till kommunen. De ville till varje pris undvika att fler träd smittades. Efter sökande fick de tag på en arborist och de uppgav för den personen att de måste avvakta den inlämnade ansökan till kommunen. Arboristen sa då att det skulle dröja länge innan han kunde återkomma till dem.

Det strider varken mot plan- och bygglagen eller gällande detaljplan att avlägsna ett sjukt träd med smittorisk. Det fanns inte något ont uppsåt att försöka kringgå regelverket.

Miljö- och byggnadsnämnden i Vellinge kommun vidhåller sitt tidigare beslut och motsätter sig vad som yrkas i målet.

Till stöd för bestridandet anförs i huvudsak följande. Vid en ansökan om marklov för trädfällning ska trädet värderas i sitt landskapliga sammanhang med hänsyn till trädets betydelse för omgivningen. Bedömningen av träd kräver oftast en visuell inspektion på plats. Att göra en bedömning utifrån fotografier är problematiskt. Att i enskilda fall medge marklov för trädfällning i efterhand, är olämpligt, sett ur dess prejudicerande verkan. Det skulle innebära en orimlig arbetsbörda att göra bedömningar i efterhand för olovligt avverkade träd. Därtill anses att bygg- och marklov ska göras utifrån likartade förutsättningar. Dessa förutsättningar möjliggörs endast så länge trädet som är föremål för en bedömning, står kvar på sin ursprungliga växtplats. Att den sökande har inkommit med marklovsansökan för trädfällning, strax före den olovliga åtgärden utfördes, påverkar inte nämndens uppfattning om att åtgärden olovligt utförts.

M P och C P har därefter yttrat sig över nämndens beslut och anför i korthet följande. Nämnden har bortsett ifrån att det inte enbart är foto-

grafier som bifogats ansökan, utan även intyg från två oberoende personer. Vidare är nämndens resonemang om att inte pröva marklov i efterhand ohållbart.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut

Mark- och miljödomstolens bedömning

Miljö- och byggnadsnämnden har i beslutet den 16 juni 2011 inte prövat frågan om marklov. Länsstyrelsen har därför varit förhindrad att pröva makarna P:s yrkande i den delen. Mark- och miljödomstolen anser således att denna del av överklagandet ska avslås.

Av handlingarna i målet framgår att M och C P:s anledning till att fälla det ifrågavarande trädet varit att det led av sjukdom och att brådska fanns att åtgärda det så att inte övriga träd skulle smittas. De har som bevis för att trädet led av sjukdom inlämnat skriftliga intyg från arborist och ordföranden i den ekonomiska föreningen.

Av handlingarna i målet framgår vidare att M och C P utan erforderligt marklov har avverkat ett träd på aktuell fastighet. Det fanns därför förutsättningar för att påföra dem byggnadsavgift, vilket miljö- och byggnadsnämnden har gjort. Frågan är dock om avgiften kan nedsättas delvis eller helt.

Liksom länsstyrelsen motiverat sitt beslut, får nedsättning av byggnadsavgift endast företas om överträdelsen befunnits vara av ringa karaktär. Överträdelser av ringa karaktär kännetecknas som bagatellartade eller annars som ordningsförseelser. Typiska överträdelser för vilka nedsättning eller efterskänkning blir aktuellt, är exempelvis en olovligt målade vägg, för vilken nämnden sedermera beslutat om bygglov i efterhand (prop. 1985/86:1 s. 327).

Det finns inte skäl att ifrågasätta M och C P:s uppgift om att de inte försökt kringgå regelverket. I förevarande mål har dock ett träd fällts och åtgärden är till sin karaktär sådan att den inte går att läka. Med hänsyn till detta finner domstolen inte att trädfällningen är att se som en bagatellartad åtgärd eller som en åtgärd av ringa karaktär. Således finns inte någon laglig grund för att enligt 10 kap. 11 § plan- och bygglagen (1987:10) helt eller delvis sätta ned byggnadsavgiften. Mark- och miljödomstolen avslår därför överklagandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 22 november 2012.

Urban Lund

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Lund, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Scholz.